

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

A. Βασικές Αρχές

Η μελέτη αποτελεί το βασικό και πρωταρχικό εργαλείο για κάθε είδους στοχευμένη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη (κράτους, τοπικής κοινωνίας, δημόσιας ή ατομικής επιχείρησης κλπ.). Αποτελεί εν πολλοίς καθοριστικότερο παράγοντα ακόμα και από την εξεύρεση οικονομικών πόρων, αφού από την μελέτη προκύπτει το κόστος των διαφόρων δράσεων.

Με τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί από τη συμμετοχή της χώρας μας στην ευρωπαϊκή ένωση, η μελέτη αποτελεί το βασικό στοιχείο αναπτυξιακού σχεδιασμού και ωρίμανσης ενός έργου προκειμένου αυτό να προωθηθεί προς κατασκευή.

Η μελέτη παράγεται από ομάδα επιστημόνων, που διαθέτουν αθροιστικά όλα τα προσόντα που απαιτούνται για την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου αντικειμένου και δρώντας από κοινού και μεθοδικά επιτυγχάνουν το βέλτιστο αποτέλεσμα. Σε ορισμένες περιπτώσεις που απαιτείται εξειδικευμένη και μη ευρέως διαδεδομένη γνώση για κάποιο συγκεκριμένο θέμα, η μελέτη παράγεται από μεμονωμένα άτομα (ειδικοί – experts). Σε ορισμένες άλλες περιπτώσεις που απαιτείται η διενέργεια επιστημονικής έρευνας για κάποιο θέμα, συμβάλλουν στη μελέτη πανεπιστημιακοί φορείς ή άλλα ερευνητικά ιδρύματα.

B. Γενικό πλαίσιο

Οι βελτιώσεις στο θεσμικό πλαίσιο για τις μελέτες και τις συναφείς υπηρεσίες πρέπει να διέπονται από τις εξής βασικές αρχές:

- Διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων μελετητικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών και της συμβολής τους στην αποτελεσματική, έγκαιρη και οικονομική παραγωγή έργων και προγραμμάτων
- Μεγιστοποίηση της αξιοποίησης των μελετητικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη διασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων τους (έργα και προγράμματα)
- Κατοχύρωση της διαφάνειας στο σύνολο των διαδικασιών
- Αποτελεσματικότητα, προς επίτευξη του βέλτιστου αποτελέσματος στον βέλτιστο χρόνο, με έμφαση στην επιτάχυνση των διαδικασιών
- Αξιοποίηση της υποστήριξης από τον μελετητικό κλάδο στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας (ΕΣΠΑ, πράσινη ανάπτυξη, εξωστρέφεια)
- Υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας του μελετητικού κλάδου στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικονομία
- Δημιουργική και αποτελεσματική λειτουργικά εναρμόνιση προς το αντίστοιχο θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Εξασφάλιση της μεταφοράς, διατήρησης, εξέλιξης και αξιοποίησης της τεχνογνωσίας που συσσωρεύεται από την παραγωγή μελετών και από την παρακολούθηση της εξέλιξης των σχετικών έργων.

Ειδικότερα, στο σημείο που βρίσκεται η ελληνική οικονομία δύο είναι οι μείζονες προκλήσεις: η ασφαλής και βιώσιμη έξοδος από την κρίση και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της στο παγκοσμιοποιημένο οικονομικό περιβάλλον.

Οι προκλήσεις αυτές στον χώρο των μελετητικών και συναφών υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου συνεπάγονται τις εξής κατευθυντήριες επιλογές:

1. **Αξιοποίηση του ΕΣΠΑ για την προώθηση των δημοσίων επενδύσεων και στο πλαίσιο αυτό χρηματοδότηση μελετών γενικού αναπτυξιακού σχεδιασμού και τεχνικού σχεδιασμού έργων, καθώς επίσης και υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου επίβλεψης και υποστήριξης προς τους τελικούς δικαιούχους και τους φορείς προγραμματισμού.** Στο σημείο αυτό υπάρχει ένα κρίσιμο ερώτημα για την πολιτεία και το πολιτικό σύστημα γενικότερα: οι μελέτες είναι αναγκαίο κακό ή βασική τεχνική και επιστημονική προϋπόθεση αναπτυξιακού σχεδιασμού και άρτιου τεχνικού σχεδιασμού των έργων; Είναι προφανές ότι η διασφάλιση της βιωσιμότητας των αναπτυξιακών επιλογών, της ποιότητας των έργων και του γενικού κοινωνικού συμφέροντος συνδέονται με την άρτια εκπόνηση των μελετών και την ολοκληρωμένη παρακολούθηση της εφαρμογής τους.
2. **Διαμόρφωση και εφαρμογή θεσμικού πλαισίου για την παροχή μελετητικών και συναφών υπηρεσιών που να συμβάλουν στη διαμόρφωση μελετητικών γραφείων που να μπορούν να στηρίξουν την αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας και να σταθούν ανταγωνιστικά στην παγκόσμια αγορά και ειδικότερα σε αγορές στόχους της ελληνικής οικονομικής διπλωματίας.**

Θέση 1^η

Οι βελτιώσεις στο θεσμικό πλαίσιο πρέπει να διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα (υψηλή ποιότητα, βέλτιστο κόστος και ολοκλήρωση εντός χρονοδιαγράμματος) για το υψηλής κοινωνικής αξίας προϊόν των μελετών. Πρέπει επίσης να υποστηρίζει τη δυνατότητα δημιουργικής συνεργασίας πολιτείας και μελετητικού κόσμου για την άρτια εκπόνηση των μελετών, την ολοκληρωμένη παρακολούθηση της εφαρμογής τους και την αξιοποίηση του ΕΣΠΑ για την έξοδο από τη κρίση και την προώθηση ενός νέου σύγχρονου αναπτυξιακού μοντέλου για τη χώρα.

Θέση 2^η

Οι βελτιώσεις στο θεσμικό πλαίσιο πρέπει να υποστηρίζουν την ανάγκη διαμόρφωσης **ικανών μελετητικών Γραφείων**, τα οποία να μπορούν να μακροημερεύσουν, εξασφαλίζοντας έτσι την διατήρηση, εξέλιξη και αξιοποίησης της τεχνογνωσίας γενικά αλλά και της γνώσης συγκεκριμένων έργων και τομέων στον ελληνικό χώρο, την υποστήριξη της πολιτείας κατά τρόπο πάγιο και ουσιαστικό και που να μπορούν να λειτουργήσουν ανταγωνιστικά στην παγκόσμια αγοράς συντελώντας στην αύξηση των εξαγωγών και των θέσεων εργασίας

Θέση 3^η

Πρέπει να υπάρχουν απολύτως καθαροί κανόνες σχετικά με το ποιος έχει τη δυνατότητα εκπόνησης μελετών. Οι διαφορές μεταξύ μελέτης και ερευνητικού προγράμματος πρέπει να είναι απολύτως σαφείς και να ισχύουν για το σύνολο των φορέων του δημοσίου. Πρέπει να σταματήσει ο αθέμιτος ανταγωνισμός και να προωθηθεί η ουσιαστική συνεργασία και αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφόρων φορέων παραγωγής και εφαρμογής της γνώσης. Μελέτες εκπονούνται μόνο από τα πιστοποιημένα νομικά και φυσικά πρόσωπα στο σύνολο του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα (κάτοχοι μελετητικών πτυχίων). Το ίδιο ισχύει και για την παροχή συναφών υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου.

Θέση 4^η

Οι βελτιώσεις στο θεσμικό πλαίσιο πρέπει να διασφαλίζουν την ανάπτυξη και ενσωμάτωση της τεχνογνωσίας που έχει αναπτυχθεί από άλλους πιο προηγμένους τεχνολογικά, την διατήρηση και την βιώσιμη διάχυση τεχνογνωσίας. Πρέπει επίσης να διασφαλίζει την περαιτέρω ανάπτυξη επιστημονικών στελεχών και τη βέλτιστη ένταξη των νέων επιστημόνων στην μελετητική αγορά εργασίας.

Θέση 5^η

Το θεσμικό πλαίσιο πρέπει να εφαρμόζεται από το σύνολο του ευρύτερου δημόσιου τομέα χωρίς εξαιρέσεις και παρεκκλίσεις.

Θέση 6^η

Στο πλαίσιο της λειτουργικής εναρμόνισης προς την ευρωπαϊκή νομοθεσία που έχει γίνει με τον Νόμο 3316/2005 έχουν ορθά συμπεριληφθεί όλες οι πιθανές διαδικασίες για επιλογή αναδόχων (ανοικτή, κλειστή διαδικασία, διαδικασία με διαπραγμάτευση, διαδικασία σε δύο στάδια για κτιριακά έργα κλπ). Επίσης ορθά έχει επιλεγεί να γίνεται επιλογή αναδόχου με βάση τη τεχνικο-οικονομικά συμφερότερη προσφορά (και όχι απλώς τη χαμηλότερη τιμή).

Θέση 7^η

Η παροχή υπηρεσιών Συμβούλου Μηχανικού και ιδιαίτερα η μελέτη, ανεξαρτήτως μεγέθους, αποτελεί το αποτέλεσμα ομαδικής και συστηματικής γνώσης και εργασίας και μπορεί να παραχθεί αξιόπιστα μόνο από οργανωμένα προς το σκοπό αυτό σχήματα (μελετητικά γραφεία με εταιρική μορφή).

Θέση 8^η

Τα μελετητικά γραφεία είναι επιχειρήσεις εντάσεως εργασίας και γνώσης, δηλαδή ως κύριο μέσο παραγωγής συνδυάζουν, κατά κύριο λόγο, την επιστημονική γνώση και την ανθρώπινη ικανότητα. Το προϊόν τους παράγεται 100% στην Ελλάδα και δραστηριοποιούνται σύμφωνα με τους κανόνες της αγοράς και έχουν την προσδοκία να τύχουν της υποστήριξης της πολιτείας, η οποία αποτελεί βασικό πελάτη τους, ισότιμα με τις υπόλοιπες παραγωγικές δυνάμεις της χώρας. Το δυναμικό των μελετητικών γραφείων αποτελεί βασικό στήριγμα για την ανάπτυξη της Ελλάδας, για την ανεξαρτησία λήψης αποφάσεων προς όφελος του κοινωνικού συνόλου και αποτελεί μοχλό άσκησης θετικής επιρροής στην ευρύτερη περιοχή. Αυτό το εξειδικευμένο δυναμικό, που αποτελεί περιουσιακό στοιχείο της χώρας, είναι ευάλωτο διότι οφείλει να διατηρείται σταθερά ενεργό και διαρκώς εξελισσόμενο. Τέλος η ανανέωση της τεχνογνωσίας πρέπει να διασφαλίζεται με τη διευκόλυνση της ένταξης νέων μηχανικών στην αγορά εργασίας.